

Всеволода Олександровича можна вважати белзьким князем, позаяк після смерті свого батька [Олександра Всеволодовича] він володів Белзом та волостю [1,3].

Отже, серед титулованих учасників битви під Ярославом, які виступали по стороні Данила Романовича було проаналізовано 4 князя. Враховано такі характеристики як, вік князів на момент битви, їхній майновий/земельний стан, за допомогою літопису, зазначено основні зовнішні характеристики. Також окреслено долю князів після битви, та відновлення їхньої влади у Галичі.

Список використаних джерел

1. Войтович Л. Галицько-Волинське князівство і монгольські улуси у XIII ст. Наукові зошити історичного факультету Львівського національного університету ім. Івана Франка. 2010. Вип. 11. С. 151–170.
2. Dąbrowski, D., Jusupović, A., Ur'eva, I. S., Majorov, A. V., Vilkul, T. L., Polska Akademia Umiejętności, & Polska Akademia Nauk. (2017). Kronika halicko-wołyńska: (kronika Romanowiczów) = Chronica Galiciano-Voliniana: (Chronica Romanoviciana). Retrieved from http://rcin.org.pl/Content/190072/PDF/WA303_223688_I12781-16_Kronika.pdf
3. Мирослав Волощук, Просопографічні студії битви під Ярославом 17 серпня 1245 року [in:] Colloquia Russica / [за ред. В. Нагірного і М. Волощука], Івано-Франківськ ; Краків, 2017, Series II, V. 3 : Данило Романович і його часи, С. 103–122
4. Федорак, Назар. Літописний герой і літописний персонаж: типи людських ситуацій у Галицько-Волинському літописі // Доба Короля Данила в науці, мистецтві, літературі (Матеріали міжнародної наукової конференції. 29-30 листопада 2007 р. Львів). — Львів, 2008. — С. 277-93 І.П.Крип'якевич. Галицько-Волинське князівство. Київ: Наукова думка, 1984. 176 с.

Науковий керівник: доктор історичних наук, доцент Михайловський В.М.

СЕРЕДНЬОВІЧНА ХІРУРГІЯ ТА АКУШЕРСТВО

Лонюк Д.І.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: loniuk.daryna2321@vu.cdu.edu.ua*

У період середньовіччя церква мала великий вплив на всі сфери життєдіяльності людини, особливо це відчувала медицина, оскільки релігія перешкоджала розвитку цієї галузі знань, було накладено багато табу та заборон. У цій сфері головними авторитетами були Гален, Гіппократ та Ібн Сіна, чії праці були відібрані, виправлені та опрацьовані священнослужителями Церкви.

Схоласти середньовіччя виключили вчення Галена. Насамперед його видатні експериментальні результати, в галузі біологічної структури і функцій людського тіла, а також теоретичні ідеї, які були зведені в ранг релігійної догми і стали прапором середньовічної медицини.

Релігія особливо впливала на хірургію. Церква забороняла розтин тіла, оскільки воно було «подоби Божої»

Прикладів гальмування медичної діяльності можна навести багато, зокрема:

У 1271 році медичний факультет Паризького університету чітко визначив діяльність лікарів:

"Хірург повинен займатися тільки мануальною практикою, аптекар або травник – тільки складанням ліків, але застосовувати ці ліки можуть тільки магістри медицини або люди, які мають на те ліцензію". [4. 105]

В 14 столітті в Англії цирульникам-хірургам дозволялося проводити розтин тіла до одного разу на рік.

Так, середньовічна хірургія була примітивною: до XVI століття рани припікали і заливали гарячою смолистою рідиною. У разі лопання кровоносної судини, кінцівку ампутували.

Рублені рани промивалися вином для знезаражування. Під час переломів медики вміли вправляти кістки та накладати шини.

У пізньому середньовіччі спостерігався прогрес в розвитку хірургії.

Амбруаз Паре, лікар, який створив багато революційних інновацій того часу, зокрема перев'язування пошкоджених судин лігатурами. Також Паре залишив креслення складних ортопедичних пристроїв, які допомогли розробити протезування. Завдяки своїм заслугам хірург отримав звання царського хірурга.

У середні віки жінці, яка мала народити, можна було тільки поспівчувати. Чоловіки часто замовляли портрети своїх молодих дружин ще до пологів, тому що була велика ймовірність, що жінка їх не переживе.

Пологи приймали здебільшого бабки-повитухи, оскільки ця професія не була престижна для чоловіків. Однак чоловіки-лікарі все ж таки надавали такі послуги жінкам які були із заможних сімей.

Для полегшення пологів жінки розтирали живіт трояндовим маслом або робити компреси з трав. Загалом успіх народження дитини та виживання матері залежав від стану здоров'я жінки та відсутності ускладнень.

Висока жіноча смертність під час пологів була поширеною не лише серед бідних, а й серед заможних верств населення. Наприклад, дві дружини французького короля Філіпа II померли при пологах; мати і дві з шести дружин короля Англії Генріха VIII; Дружини іспанських правителів Карла V, Філіпа II та багатьох інших.

Присутність лікаря під час пологів не завжди гарантувала їх успішне завершення. Адже, в середні віки більшість медичних практик, відомих з часів античності, –розвертання плода на ніжку і кесарів розтин –були забуті.

Жінки помирали від кровотечі, неправильного розташування плоду або в разі обвиття пуповини навколо голови чи кінцівок. Смерть не обов'язково наступала відразу. Жінка могла пролежати в ліжку більше місяця після важких пологів і врешті-решт померти від зараження, втрати крові та температури.

Часто на сторінках середньовічних рукописів можна зустріти зображення кесаревого розтину. Однак у середні віки така операція могла бути пов'язана лише зі смертю.

Щоб врятувати дитину, після смерті матері відразу проводили розтин. Якщо лікар наважувався на розтин живої жінки, то вона не вижила. Під час цієї операції середньовічні лікарі зашивали тільки зовнішній розріз, щиро вважаючи, що розріз на матці повинен закритися сам.

У ранньомодерний час ситуація трохи покращується і жінкам хоча б дається шанс пережити важкі пологи. З'являються акушерські рекомендації, відновлюється практика перевертання дитини на ніжки, збагачуються знання про анатомію жіночого організму.

Своїм практичним досвідом пологів поділилась і акушерка Луїза Буржуа у своїй праці «Різні спостереження щодо безпліддя, внутрішньоутробної смерті, пологів і жіночих хвороб» (1609).

Акушерка залишила детальні описи ненормальних положень плода та методів перевертання плода на ніжку.

Отже, можна зробити висновок, що стан медицини в середні віки залишав людині мало шансів під час складних травм або пологів, оскільки в даний час база знань та медиків була вузькою та недосконалою.

Список використаних джерел

1. Полушкін П. М., посібник до вивчення курсу «Історія медицини». 2016. 67 с.
2. С. А. Верхратський П. Ю. Заблудовский "Історія медицини" 1991. 85 с.
3. О. О. Драч, Н. М. Борисенко «Історія медицини і фармації» з найдавніших часів до середини XVII ст. 2018. 109-114 с.
4. В. І. Білоус, В. В. Білоус Історія медицини і лікувального мистецтва. 2019. 105 с.

Науковий керівник: кандидат історичних наук, доцент Гальченко С.І.

МАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРА ТРИПІЛЬЦІВ ЗА ЗНАХІДКАМИ З ПОСЕЛЕННЯ ТАЛЬЯНКИ

Лук'яниця В.В.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: vasy.lukianytsia@gmail.com*

Актуальність. Поселення-гіганти трипільської культури, розташовані в Буго-Дніпровському міжріччі, тобто переважно на території Черкаської області, – надбання світового масштабу, яке потребує максимального наукового вивчення, збереження та популяризації. Поселення Тальянки в сучасному Звенигородському районі – найбільше у світі за часів енеоліту (335 га) – слугує найяскравішим їхнім